

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਸੋਹਾਣਾ ਵਿਖੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ

ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਮਹਾਨ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ-ਕਦਮਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲ ਕੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ : ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ > 'ਆਪ' ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਦੱਸਿਆ > ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੋਸਟ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਸਕੀਮ ਲਈ ਬਕਾਇਆ 91 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜਾਰੀ

ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਿੱਲਤ: ਖਾਲੀ ਭਾਂਡੇ ਖੜਕਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

ਖਾਲੀ ਭਾਂਡੇ ਖੜਕਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪਿੱਟ ਸਿਆਪਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਡਾ. ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੱਟੂ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ।

ਘੰਗਾ, 13 ਜੂਨ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਸੁਰਤਰਾਣਾ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕਈ ਬਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਗਾਹਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਇੱਕਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਚਲਦਿਆਂ ਹੀ ਗਲਕਾ ਸੁਰਤਰਾਣਾ ਦੇ ਲੋਕ ਆਗੂ ਡਾ. ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੱਟੂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੇ ਜਿੱਥੇ ਜਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਸੁਣੀਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਡਾ. ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੱਟੂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਪਾਰਾ 21 ਰਾਹੀਂ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰਾ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮੁੱਢਲੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਾਰਾ 47 ਅਤੇ 48 ਸੁਥਰਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਅਤੇ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰਾ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਡਾ. ਮੱਟੂ ਨੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਦੋ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਬਰਾਸ, ਸਾਗਰ ਬਸਤੀ ਪਾਤੜਾਂ ਅਤੇ ਹਲਕੇ ਅੰਦਰ ਕਈ ਹੋਰ ਬਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਾ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਵਾਟਰ ਸਪਲਾਈ ਤੋਂ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਗੇ ਜਿਸ ਦੀ ਜਿੱਸੇਵਾਰੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਿੰਡ ਬਰਾਸ ਦੇ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦਾਸ ਸਿੰਘ, ਨਿਰਭੈਂ ਆਰ. ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ, ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਹਰਮੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਸੋਹਾਣਾ ਵਿਖੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮੁਹਿੰਮਦਾਰੀ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਸੋਹਾਣਾ ਵਿਖੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮੁਹਿੰਮਦਾਰੀ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸੂਬੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਨੇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਜਲੋਪ (ਪੇਂਡੀ) ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਲਈ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਆਪ' ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ, ਜੋ ਜ਼ਿੰਮਨੀ ਚੋਣ ਜ਼ੋਨਵਾਰ ਚੋਣ ਨਾਲ ਲੜੇਗੀ ਅਤੇ ਜਿੱਤ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗੀ। ਡਾ. ਮੱਟੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੀਨੀ ਜ਼ਿੰਮਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੀਨੀ ਜ਼ਿੰਮਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੀਨੀ ਜ਼ਿੰਮਤ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸੂਬੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਨੇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਜਲੋਪ (ਪੇਂਡੀ) ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਲਈ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਆਪ' ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ, ਜੋ ਜ਼ਿੰਮਨੀ ਚੋਣ ਜ਼ੋਨਵਾਰ ਚੋਣ ਨਾਲ ਲੜੇਗੀ ਅਤੇ ਜਿੱਤ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗੀ। ਡਾ. ਮੱਟੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੀਨੀ ਜ਼ਿੰਮਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੀਨੀ ਜ਼ਿੰਮਤ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕਈ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਡਾ. ਮੱਟੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਡਾ. ਮੱਟੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਥਾਣਾ ਪਸਿਆਣਾ ਅੱਗੇ ਧਰਨਾ; ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 307 ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਚੁੱਕਿਆ

ਪਟਿਆਲਾ, 13 ਜੂਨ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਉਗਰਾਹਾਂ ਬਲਾਕ ਪਟਿਆਲਾ-1 ਵੱਲੋਂ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੱਜੂਮਾਜਰਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਥਾਣਾ ਪਸਿਆਣਾ ਅੱਗੇ ਪੰਜਵੇਂ ਦਿਨ ਵੀ ਧਰਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਪਿੰਡ ਮਾਲਮਾਜਰਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੋਏ ਖ਼ਰਾਬੇ ਦੌਰਾਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਸਬੰਧੀ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ 'ਚ ਇਕਾਦਾ ਕਤਲ ਦੀ ਧਾਰਾ 307 ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸੇ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਥੇਬੰਦੀ ਵੱਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਇੱਥੇ ਥਾਣੇ ਅੱਗੇ ਧਰਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਅੱਜ ਵੱਖ ਇਕੱਠ ਕਰ

ਜੇਈਈ ਐਡਵਾਂਸ: ਆਈਕੁਐਸਟ ਤੋਂ ਨੇ ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਤਿੰਨ ਦੱਖਣ

ਪਟਿਆਲਾ, 13 ਜੂਨ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਜੇਈਈ ਐਡਵਾਂਸ ਦੇ ਔਲਾਨ ਹਾਏ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਆਈਕੁਐਸਟ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੇਂਟਰਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ। ਆਈਕੁਐਸਟ ਨੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ੁਬ ਵਧੀਆਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਸਹੂ ਕੀਤੀ। ਇਸੇ ਮੌਕੇ ਆਈਕੁਐਸਟ 2627, ਭਾਵਿਕਾ 3083, ਕਾਰਗੁਰੁਪ 3324, ਲਕਸ਼ੇ ਜੇਨ 5149, ਨਮਨ ਜਿੰਦਲ 5511, ਲੀਲਹਮ 5511, ਸੋਲਕ ਗੋਇਲ 6340, ਫ਼ਿਜ਼ ਗਰਗ 6574, ਅੰਬ ਭਾਰਦਵਾਜ਼ 7083, ਸਪਸ਼ ਜਿੰਦਲ 7427, ਸੋਮ ਕੱਕੜ 8379, ਪੁਲਕਿਤ ਪਾਠੋ: 8975, ਗੰਤਮ ਅਰੋੜਾ 9263, ਵੇਦਾਂਤ ਜਿੰਦਲ 061 ਰੌਕ ਗੁਪਤ ਕੀਤਾ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰੋਹਟਾ ਸਹਿਬ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਇਆ

ਨਾਭਾ, 13 ਜੂਨ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹਿ ਨਵੀਂ ਰੋਹਟਾ ਸਹਿਬ ਵਿਖੇ ਲੋਕਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੇ ਸਿਰਤਾਜ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਸ਼ਰਧਾ ਪੂਰਕ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਥਾਵਾਚਕ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਗਤਪੁਰਾ ਦੇ ਜਥੇ ਵੱਲੋਂ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਰਾਹੀਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਾਲ ਜੋੜਦਿਆਂ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ

ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜਣੇ ਹਲਾਕ

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਾਪਰੇ ਹਾਦਸੇ; ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਆਰੰਭੀ

ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ, 13 ਜੂਨ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ-ਸੰਗਰੂਰ ਮੁੱਖ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਕੇਂਟਰ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਟਕਰਾਉਣ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਭੱਟੀਵਾਲ ਕਲਾਂ ਨੇ ਪੁਲੀਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਬੀੜੀ ਸ਼ਾਮ ਕੰਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵੀ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਆਪਣੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ-ਅੱਗੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸੰਗਰੂਰ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਗਤੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਟਰੈਕਟਰ ਆਉਂਦਾ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੀ ਭਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ

ਭੋਰਾ ਬਸੀ, 13 ਜੂਨ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਵਿਖੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ 'ਤੇ ਸਾਹਿਬ ਧਾਰਮਿਕ ਸਾਹਾਗਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਸਬੰਧੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਪੁਕਾਸ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਗਏ। ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਗਿਆਨੀ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ) ਅਤੇ

ਲੁੱਪਤ ਹੋ ਰਹੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦਿੱਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ : ਰਾਜੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ

ਪਟਿਆਲਾ, 3 ਜੂਨ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਡਾ. ਰਾਜੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਪੰਛੀਆਂ ਅਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਸੰਤ ਰਿਤੂ ਲਈ ਕੁੱਝ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਪਟਿਆਲਾ ਵੱਲੋਂ ਪਿਛਲੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪੰਛੀਆਂ ਅਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਲਈ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਏ ਹਨ। ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਛੱਤਾਂ ਉੱਪਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਪਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਲਈ ਮੁਖ਼ਤਰ ਵੱਡੇ ਚੱਟੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਡਾ. ਰਾਜੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੀਣ ਵਾਸਤੇ ਪਾਣੀ ਮਿਲ ਸਕੇ।

ਪੂਰੀ, 13 ਜੂਨ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਨਗਰ ਕੌਸ਼ਲਕ ਪੁਰੀ ਦੇ ਰਹਿਤ ਸ਼ਰਮਾ (ਰੌਕੀ) ਨੇ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਲੀਲਾ ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਲਈ ਸੀ। ਸੀ ਉਸ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਲਈ ਸਨਾਤਨ ਚੈਰਿਟੇਬਲ ਧਰਮ ਸਭਾ ਪੂਰੀ ਵਿਖੇ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਗਏ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਭਿਕ ਕੁਮਾਰ ਲੱਖਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਗਊ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ, ਏ.ਆਰ ਸ਼ਰਮਾ ਐਮ ਡੀ ਏ. ਪੀ ਰਾਇਸੀਲਾ ਗਰੰਪ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮੈਂਬਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਾਹਰ ਸਭਾ ਪੂਰੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਸਾਬਕਾ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸੁਖਪਾਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਜਗਤਰ ਸਿੰਘ ਸਾਰਾ ਚਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਆੜਤੀਆਂ ਐਸਸੀਏਐਨ, ਪੁਸ਼ਪਾਓਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਐਮ ਸੀ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ, ਪੁਸ਼ਪਾ ਤਾਇਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਗਰ ਕੌਸ਼ਲਕ ਪੁਰੀ, ਸੋਦੀਪ ਤਾਇਲ ਪ੍ਰੀ ਜੱਲੀ, ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ ਜੱਲੀ ਐਮ ਡੀ- ਦ ਐਮ ਡੀ- ਅਤੇ ਨਗਰ ਕੌਸ਼ਲਕ ਪੁਰੀ ਦੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ਼, ਸਾਰੇ ਨਗਰ ਕੌਸ਼ਲਕ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹੇ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਸੋਹਾਣਾ ਵਿਖੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਸੋਹਾਣਾ ਵਿਖੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮੁਹਿੰਮਦਾਰੀ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਸੋਹਾਣਾ ਵਿਖੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮੁਹਿੰਮਦਾਰੀ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ।

ABBREVIATIONS

ALG	American Lawyer's Guild
ALI	American Law Institute / American Liberties Institute
ALL	American Life League / American Life Lobby
ALMA	Adoptee's Liberty Movement Association
ALS	Amyotrophic lateral sclerosis
ALSE	Advocates for Gay and Lesbian State Employees
AMA	American Medical Association
AMEN	AIDS in Multi-Ethnic Neighborhoods Study
AMEND	Moms Experiencing Neonatal Death
AMF	Arab Monetary Fund
AMFAR	American Foundation for AIDS Research

ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਗਰਣ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਫ਼ਰ ਦੇ ਸੱਤ ਸਾਲ ਸਫ਼ਲਤਾਪੂਰਵਕ ਪੂਰੇ ਕਰ ਕੇ ਅੱਠਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ 'ਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਹੈ ਉਥੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਭਵਿੱਖ, ਨੌਕਰੀਆਂ, ਕਰੀਅਰ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੋਰਸਾਂ, ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਸਮਝੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਫ਼ਾਇਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਗਰਣ ਦੇ ਅੱਠਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ 'ਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਜਾਗਰਣ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੱਤ ਸਰੋਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਰੂ-ਬ-ਰੂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸੱਤ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਵਿਚਲੇ ਜਨਸੰਖਿਆ ਅਨੁਮੂਲਨ ਸਰੋਕਾਰ 'ਤੇ ਜੋਸ਼ ਵੱਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੱਧਦੀ ਜਨਸੰਖਿਆ ਨੂੰ ਇਕ ਸਰੋਤ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮਨਿੰਦਰ ਕੌਰ

ਅੱਜ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਜਨਸੰਖਿਆ 800 ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਲਾਨਾ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਲੇ 49 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੀ ਜਨਸੰਖਿਆ ਦੁੱਗਣੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਨਸੰਖਿਆ ਵਿਸਫੋਟ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਵੱਧ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਵੱਧਦੀ ਵਸੋਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਧੇਰੀ, ਸਾਧਨਾਂ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ 'ਚ ਕਮੀ ਆਵੇਗੀ ਪਰ ਕੀ ਇਹੀ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਅੰਤ ਹੈ? ਨਹੀਂ। ਭਾਵੇਂ ਅੱਜ ਬਹੁਜਗਾਰੀ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਕਾਰਨ ਮੰਨੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ- ਵੱਧਦੀ ਵਸੋਂ, ਗਰੀਬੀ, ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ, ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਆਦਿ। ਇਹ ਸਭ ਕਾਰਨ ਠੀਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਹਰ ਮਨੁੱਖੀ ਇਸ ਤਰਮ 'ਚ ਖੜੀ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਹੀ ਸਭ ਫੁੱਲ ਹਾਸਿਲ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸੌਖਾ ਰਾਹ ਲੱਭ ਪਵੇ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੁਖਨ ਦੀ ਬਸਰ ਹੋ ਜਾਵੇ ਪਰ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਹੀ ਸਫ਼ਲਤਾ ਦੀ ਉਹ ਕੁੰਜੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸ਼ਾਬਦ ਕੱਢ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਮੁੱਲ ਅੱਜ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੱਲ੍ਹ ਜ਼ਰੂਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਭਰ ਜਾ ਲਾਲਚਵੱਸ ਨੂੰ ਕੇ ਕੀਤੇ ਕੰਮ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ 'ਤੇ ਜਾਂ ਆਤਮਿਕ ਬਲ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਕੇ ਕੀਤੇ ਕੰਮ ਅਸਲ 'ਚ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦੀਆਂ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਨੌਕਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਸਰੋਤ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਵਿਚ ਹੀ ਹਨ ਜੋ ਵੱਧ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ, ਤਜਰਬੇਕਾਰ, ਮਿਹਨਤੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਹੁੰਚ ਵਾਲੇ ਅਸਰ-ਰਸੂਖ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ। ਮੇਰੀ ਸੋਚ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣ, ਕਾਰਾਂ, ਸੜਕਾਂ, ਘਰ, ਜ਼ਮੀਨ, ਦੁਕਾਨਾਂ, ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ- ਹਰ ਸੁੱਖ-ਸੁਵਿਧਾ ਦੀ ਲੋੜ ਵਧੇਰੇ ਪਏਗੀ। ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵੱਧ ਬੱਚੇ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਸਕੂਲਾਂ, ਵੱਧ ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਵੱਧ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਧਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਤਾਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕੇਗੀ, ਜੋ ਲੋਕ ਵੱਧਦੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਵਧਾਉਣਗੇ। ਭਾਵੇਂ ਵੱਧਦੀ ਵਸੋਂ ਨੂੰ ਹੀ ਅਸੀਂ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਪਦਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਲਈਏ ਤਾਂ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧਦੀ ਸੋਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਫੁੱਲ ਦੌਲਤ, ਉਸ ਦੇ ਫੁਰਤਰੀ, ਗੈਰ-ਫੁਰਤਰੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਫੁੱਲ ਕੀਮਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। (ਸਾਧਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਤੇਲ, ਸੋਨਾ, ਬਨਸਪਤੀ ਆਦਿ ਜਾਂ ਫਿਰ ਮਨੁੱਖੀ ਸਾਧਨ-ਲੇਬਰ ਜਾਂ ਗਿਆਨ) ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਫੁਰਤਰੀ

ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਵਧਾਈਏ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ

ਸਰੋਤ ਬਹੁਤ ਸੀਮਿਤ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਘੱਟਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ (ਜਿਵੇਂ ਤੇਲ ਕੱਢਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਸੋਨੇ ਨੂੰ ਬਦਲਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ) ਸੋ ਦੌਲਤ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਇਕ ਹੀ ਜ਼ਰੀਆ ਬਚਾਵ ਹੈ= ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਪਦਾ ਭਾਵ (ਵਧੇਰੇ ਮਨੁੱਖ = ਵੱਧ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ = ਵੱਧ ਨੌਕਰੀਆਂ = ਵਧੇਰੀ ਦੌਲਤ) ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਟੀਚਰ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਲਈ ਜਦੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਦਾ ਸੁਝਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਫ਼ਾਈਮ ਬ੍ਰਾਂਚ, ਸਿਹਤ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਅਗਨੀ ਸਮਨ ਵਿਭਾਗ ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ ਬੱਸ ਜਾਂ ਰੇਲਗੱਡੀ ਵਿਚ ਟਿਕਟ ਚੈਕਿੰਗ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋਵੇ, ਉਹੀ 50-60 ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਟੀਮ ਇਹ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਦੇਖ ਰਹੀ ਸੀ। ਹੈਰਾਨਗੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਇੰਨੇ ਸਾਰੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੰਮਾਂ 'ਚ ਮਾਹਿਰ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ? ਇੱਥੇ ਸਿਰਫ 'ਸਿੱਖ' ਜਾਂ 'ਮਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ' ਹੀ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੋ ਜੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਤਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੀ ਵਧੀਆ ਹਾਲਤ ਅਤੇ ਸੁਖਾਵਾਂ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸੋਚ ਦੀ ਉਪਜ ਹੀ ਹਨ, ਵਰਨਾ ਵੱਧ ਵਸੋਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਟੋਰੰਟੋ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਾਂ ਤਾਂ ਉਥੇ ਚੌਥੀ-ਪੰਜਵੀਂ ਜਮਾਤ 'ਚ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਬੀ ਕਿਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖਾਣਾ ਬਣਾਉਣ, ਕਸਟਮਰ ਕੇਅਰ, ਬਾਗ਼ਬਾਨੀ,

ਘੋੜਸਵਾਰੀ, ਤੈਰਾਕੀ, ਸਕੈਟਿੰਗ ਆਦਿ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਕਿੱਤੇ ਲਈ ਫੰਡਿੰਗ ਜਾਂ ਲੋਨ ਲੈਣ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੱਚਾ ਵੱਡਾ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮਨਪਸੰਦ ਕੰਮ 'ਚ ਨਿਪੁੰਨ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਕਾਸ 'ਚ ਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਹੀ ਤਰਜ 'ਤੇ ਐਂਪਲੋਈ ਰਾਈਟਸ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ 'ਚ ਨਿਪੁੰਨ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮਨਪਸੰਦ ਕੰਮ 'ਚ ਨਿਪੁੰਨ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਕਾਸ 'ਚ ਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਹੀ ਤਰਜ 'ਤੇ

ਬਿਜ਼ਨਸ, ਨੌਕਰੀ, ਸੰਪਦਾ ਆਦਿ ਨਾਲ ਲਿੱਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਵਿਚਲਾ ਕਾਲਾ ਧੰਨ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਧੰਨ ਫਿਰ ਹੋਰਨਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮੌਕਿਆਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਲਈ ਖ਼ਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਬਿਜਲੀ, ਫਰੀ ਟਿਊਬਵੈਲ, ਪਾਣੀ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਜਾਈ ਜਾ ਰਹੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਵੇ ਅਤੇ ਫੁਰਤਰੀ ਸਮਿਆਂ ਦੀ ਧਰੋਹ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਲਾਭ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਮੁੱਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੇਬਰ ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵੀ ਸਖ਼ਤਾਈ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਹਰ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤਨਖ਼ਾਹ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਬਣੇ। ਹਿੰਮਤ, ਹੌਸਲਾ, ਲਗਨ ਤੇ ਦ੍ਰਿੜ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਾਸਤਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅੱਧੀ ਤਾਂ ਅੱਧੀ ਪਰਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਪਾਰ ਲੰਘਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵੱਧਦੀ ਵਸੋਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸਕਾਰਾਤਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੈਣਿਆਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰੀ ਤੇ ਵਿਕਾਸਮਈ ਬਣਾਉਣ 'ਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇੱਥੇ ਇਕ ਕਹਾਵਤ ਢੁਕਦੀ ਹੈ- ਬੇਹਿੰਮਤ ਨੇ ਉਹ ਜੋ ਸ਼ਿਕਵਾ ਕਰਨ ਮੁਕੱਦਰ ਦਾ, ਉੱਗਣ ਵਾਲੇ ਉਗ ਪੈਂਦੇ ਨੇ ਸੀਨਾ ਪਾੜ ਕੇ ਪੱਥਰਾਂ ਦਾ।

ਆਸਾਨ ਸ਼ਬਦ 'ਚ ਕਹੀਏ ਤਾਂ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਕੰਮ, ਪੈਸਾ, ਨਾ ਤੇ ਸਨਮਾਨ ਹੋਵੇ। ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਉਸ ਨੂੰ ਸਫ਼ਲ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਫ਼ਲਤਾ ਦਾ ਅਰਥ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ, ਨੌਕਰੀ ਲੱਗਣਾ, ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਹੈਸੀਅਤ ਤੇ ਉਪਯੋਗਤਾ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਸਫ਼ਲਤਾ ਦੀ ਕਸੌਟੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਇੰਜ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸਫ਼ਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਕੋਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਅਹਿਮ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕਈ ਲੋਕ ਹਨ, ਜੋ ਸਫ਼ਲਤਾ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਫ਼ਲਤਾ ਫੁੱਲ ਫੁੱਲ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਤਕਦੀਰ ਦੀ ਖੇਡ ਵੀ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਜੇ ਦੂਜੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਸਫ਼ਲ ਤੇ ਅਸਫ਼ਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਚ ਇਕ ਅੰਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਦੇਵੇ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਫ਼ਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਕੋਲ ਇਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤੀਕੋਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਹਨੇਰੇ 'ਚ ਤੀਰ ਨਹੀਂ ਚਲਾਉਂਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਮਝ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਓ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਸਫ਼ਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲਈ ਸੱਤ ਮੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੀਏ...

1. ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁਸ਼ ਰਹੋ
2. ਲਗਨ ਨਾਲ ਕਰੋ ਕੰਮ
3. ਸਮੇਂ ਦਾ ਪਾਬੰਦ
4. ਸੁਚੇਤ ਤੇ ਜਾਗਰੂਕ
5. ਸਕਾਰਾਤਮਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ
6. ਸਮਰਥਾਵਾਂ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਪਛਾਣੋ
7. ਕਦੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਨਕਲ ਨਾ ਕਰੋ

ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰੇ। ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਕੁਝ ਉਦੇਸ਼ ਹੋਣ। ਸਮਾਜ 'ਚ ਉਸ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰ ਦਿਖਾਵੇ...

ਸਫ਼ਲਤਾ ਦੇ ਸੱਤ ਗੁਰਮੰਤਰ

ਜਗਿਆਸਾ

1. ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁਸ਼ ਰਹੋ
ਇਹ ਮੰਤਰ ਜਿੰਨਾ ਠੀਕ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਮੁੱਲ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਓਨਾ ਹੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਮੁੱਲ ਵੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ

2. ਕੇਸਰ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
ਕੇਸਰ ਇਕ ਖੇਤੀ ਉਤਪਾਦ ਹੈ ਭਾਵ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਖੇਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਕੇਸਰ ਦੁਨੀਆ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ 'ਚ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਚ ਕੇਸਰ ਦੀ ਖੇਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿੱਥੇ ਬਰਫ਼ ਪੈਂਦੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਚ ਨਮੀ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿੰਦੀ ਹੋਵੇ। ਜਿੱਥੇ ਕੇਸਰ ਦੀ ਖੇਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਥੇ ਕਈ ਹੋਰ ਖੇਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਸਰ ਦਾ ਬੀਜ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬੀਜ ਨੂੰ ਕੱਢ ਕੇ ਉਸ 'ਚ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਖਾਦ ਮਿਲਾ ਕੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਉਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

3. ਅਸਮਾਨ ਠੋਸ ਹੈ, ਤਰਲ ਜਾਂ ਗੈਸ?
ਤੁਸੀਂ ਜਿਸ ਅਸਮਾਨ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋ, ਉਹ ਬਾਰੀ ਪੁਲਾੜ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਇਨ 'ਚ ਇਹ ਰੰਗ ਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਹੈ, ਸਾਡਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਕੇ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਦਾ ਨੀਲਾ ਰੰਗ ਫੈਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਅਸਮਾਨ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਦੇਖਣ 'ਤੇ ਹੀ ਨੀਲਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਦੇਖਣ 'ਤੇ ਨਹੀਂ। ਬਲਕਿ ਅਮਰੀਕਾ 'ਤੇ ਕਾਲਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਠੋਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਸ 'ਚ ਠੋਸ, ਤਰਲ ਤੇ ਗੈਸੀ ਪਦਾਰਥ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਟੈਲੀਸਕੋਪ ਤੋਂ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦਾ ਛੋਟਾ ਹਿੱਸਾ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ।

4. ਹਾਰਡ ਵਾਟਰ ਨੂੰ ਸਾਫਟ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ?
ਸਭ ਤੋਂ ਆਸਾਨ ਤਰੀਕਾ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਉਬਾਲ ਕੇ ਫਿਰ ਫਿਲਟਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਰੋਜ਼ਮਰ੍ਹਾ ਦੇ ਲਿਫਾਜ਼ ਨਾਲ ਮਹਿੰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਮਰੀਕਾ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਰਿਵਰਸ ਆਸਮਾਸਿਸ ਜ਼ਰੀਏ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਪੀਣ ਲਾਇਕ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਨਾਂ ਆਰਥ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ 'ਚ ਇਕ ਮੈਮਬ੍ਰੇਨ ਜਾਂ ਫਿਲਟਰ ਦੇ ਮਾਪਫਤ ਪਾਣੀ ਦੇ ਹਾਰਡ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਡਿਸਟ੍ਰਿਬਿਊਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸੰਯੁਕਤ ਅਰਬ ਅਮੀਰਾਤ 'ਚ ਲੱਗਿਆ 'ਰਸ ਅਲ ਖੋਰ ਸੰਯੰਤਰ' ਹੈ, ਜੋ ਖਾਰੇ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ 10,25,000 ਘਣ ਮੀਟਰ ਮਿੱਠਾ ਪਾਣੀ ਤਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਲਬੱਤਾ ਫੁਵੈਦ ਅਜਿਹਾ ਮਿੱਠਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਨਾਰਥਿਕ ਨੂੰ ਮਿੱਠਾ ਪਾਣੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ।

5. ਕੀ ਹੈ ਵੀਵੀਪੈਟ?
ਵੇਟਰ ਵੈਰੀਫਾਇਬਲ ਪੈਪਰ ਆਡਿਟ ਟ੍ਰੇਲ (ਵੀਵੀਪੈਟ) ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ 'ਚ ਵੀਵੀਪੈਟ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਬੈਲੋਟ ਪੈਪਰ ਵਿਗੀਨ ਮਤਦਾਨ 'ਚ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਕਾਰਜੀ ਬੈਲੋਟ ਪੈਪਰ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੋਟ ਮਸ਼ੀਨ 'ਚ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਕ ਕਾਰਜ ਦੀ ਪਰਕੀ ਵੀ ਫੁੱਲ ਕੇ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੋਟਰ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਤਦਾਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਕੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਫਿਲਟ ਕੇ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਨੀ ਡੀਸੀ ਵੋਟ ਹੋਈ ਹੈ। ਵੀਵੀਪੈਟ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ 2001 'ਚ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਿਟੀ 'ਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਭਾਰਤ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 2013 'ਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਨੇ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ 2019 ਦੀ ਚੋਣ 'ਚ ਸਾਰੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀਵੀਪੈਟ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

6. ਖੰਡ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿੱਥੇ ਬਣੀ?
ਮਿੱਠੇ ਫਲ ਅਤੇ ਗੰਨੇ ਦੇ ਰਸ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਇਨਸਾਨ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਰਸ ਤੋਂ ਕ੍ਰਿਸਟਲ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਖੰਡ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ 'ਚ ਹੋਇਆ। ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਸੰਨ 350 ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਗੁਪਤਵੰਸ਼ ਦੇ ਦੌਰ 'ਚ ਚੀਨੀ ਬਣਦੀ ਸੀ। ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਬਣਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ 'ਚ ਸ਼ਰਕਰਾ ਤੋਂ ਅਰਬ 'ਚ ਸ਼ੱਕਰ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ 'ਚ ਸ਼ੂਗਰ ਸ਼ਬਦ ਬਣਿਆ।

7. ਵੋਟ ਸ਼ਬਦ ਕਿੱਥੋਂ ਆਇਆ?
ਵੋਟ ਸ਼ਬਦ ਰਾਇ ਦੇਣ, ਚੋਣ ਕਰਨ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਜਾਂ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਰਥ 'ਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ 'ਚ ਇਹ ਸੰਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਰਿਆ ਦੋਵਾਂ ਰੂਪਾਂ ਨਾਲ ਚਲਦਾ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ 'ਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਲੈਟਿਨ ਦੇ ਵੋਟਮ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇੱਛਾ, ਕਾਮਨ, ਪ੍ਰਤਿਗਿਆ, ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ, ਨਿਸ਼ਾਨ, ਵਚਨ। ਹਿੰਦੀ 'ਚ ਇਸ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਮਤ ਦੇ ਅਰਥ 'ਚ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਾਗ ਹਿੰਦੀ 'ਚ ਵੀ ਮਤਦਾਰਾ ਜਾਂ ਨਿਰਵਾਚਕ ਲਈ ਵੋਟ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

